

آسیب شناسی اجرای پروژه های عمرانی

ارائه: حمید رضا تاج الدینی

۱۳۹۸/۰۷/۲۴

ایجاد پروژه ها

- در راستای افزایش بهره وری پروژه ها پیشنهاد می گردد برای ارزیابی پروژه ها شاخصهایی در خصوص تعیین حجم پروژه، مدت ساخت، هزینه ساخت، کیفیت ساخت و هزینه های نگهداری (به ویژه مصرف انرژی) تدوین گردد و از این طریق در فرآیند ایجاد پروژه ها یکپارچگی ایجاد گردد.

دستگاه‌های اجرایی

- در حال حاضر اجرای پروژه های عمرانی در کشور به صورت تخصصی نیست به عبارت دیگر اجرای برخی از پروژه ها بر عهده برخی از دستگاه‌های اجرایی است که تخصص و توان فنی و اجرایی لازم را ندارند که در این بین بسیاری از دانشگاه‌های کشور، زیرمجموعه وزارت علوم یا وزارت بهداشت، نیز در این گروه قرار می گیرند.
- پیشنهاد می گردد اجرای پروژه های عمرانی در بخش‌های مختلف جنبه تخصصی به خود بگیرد به عبارت دیگر دستگاه‌های اجرایی برای اجرای پروژه های عمرانی، مشابه ارزیابی کیفی پیمانکاران قبل از ارجاع کار، ارزیابی کیفی یا اعتبار سنجی فنی و اجرایی شوند و پس از آن دستگاه‌های اجرایی مسئول اجرای پروژه های عمرانی هر بخش تعیین گردند و از این طریق در دستگاه‌های اجرایی مسئول اجرای پروژه های عمرانی یکپارچگی ایجاد گردد.

امور پیمانکاری

- در حال حاضر تشخیص صلاحیت فقط در رده پیمانکاران اصلی صورت می گیرد و پیمانکاران فرعی (پیمانکاران جزء) و همچنین نیروی کار ماهر پروژه ها فاقد جایگاه و هویت رسمی لازم هستند.
- با توجه به وجود تعداد قابل توجه فارغ التحصیلان رشته های فنی و لزوم ایجاد ظرفیت کاری برای آنها و همچنین از آنجا که در قانون تأمین اجتماعی و قانون کار به صورت مشخص به این عناوین اشاره شده است در صورت تدوین ساز و کارهای لازم برای تشخیص صلاحیت آنها، زنجیره پیمانکاری شامل پیمانکاران اصلی، پیمانکاران فرعی و نیروی کار ماهر تکمیل شده و در این حوزه یکپارچگی ایجاد می گردد.

نظارت بر عملیات اجرایی پروژه ها

- در حال حاضر مهندسان مشاور توسط سازمان تشخیص صلاحیت می شوند اما برای تشخیص صلاحیت عوامل فنی کارگاهی (نظارت مقیم)، که نقش اصلی در کنترل تطبیق عملیات اجرایی با نقشه و مشخصات فنی را بر عهده دارند، ضوابط مدونی وجود ندارد.
- پیشنهاد می گردد ضوابطی برای به احراز صلاحیت و به کار گیری عوامل فنی کارگاهی مشاور تدوین گردیده و مورد عمل قرار گیرد.

تدوین ضوابط فنی در کشور

- در حال حاضر در کشور، مراجع مختلفی ضوابط فنی تدوین و منتشر می کنند.
- در راستای افزایش بهره وری، جلوگیری از هدر رفت منابع مالی و همچنین جلوگیری از موازی کاری، پیشنهاد می گردد مرجع اصلی تدوین ضوابط فنی در کشور تعیین و مابقی مراجع با آن همکاری نمایند و از این طریق در تدوین ضوابط فنی در کشور یکپارچگی ایجاد گردد.

سامانه های مرتبط با نظام فنی و اجرایی کشور

- در حال حاضر در کشور سامانه های متعددی مربوط به امور نظام فنی و اجرایی کشور وجود دارند.
- پیشنهاد می گردد تمام این سامانه ها با سامانه دریافت و پرداخت دستگاههای اجرایی تجمیع گردند طوری که امکان انجام تمام مراحل معاملات از جمله فرآیند ارجاع کار، انعقاد قرارداد و داد و ستد وجوه و تضمینات و نیز هر گونه الحاق، اصلاح، فسخ، خاتمه و ابطال قرارداد از طریق آن سامانه امکان پذیر باشد و بدینوسیله از تعدد و تکرار ورود اطلاعات توسط دستگاههای بخش عمومی جلوگیری گردد و گام مهمی در راستای شفاف سازی امور اجرای پروژه ها در کشور برداشته شده و امکان دریافت اطلاعات مهمی از جمله میزان پیشرفت ریالی پروژه ها، مشخصات عوامل اجرایی پروژه ها، سابقه کار عوامل اجرایی و حسن سابقه آنها، وضعیت قراردادها، کنترل ظرفیت پیمانکاران و ..... فراهم گردد.

مشارکت عمومی – خصوصی

- موفقیت الگوهای مشارکت عمومی-خصوصی، به ویژه در بخش تجاری سازی، وابسته به مشارکت و رضایتمندی مردم می باشد.
- پیشنهاد می گردد در این الگوها، منافع حداکثری مردم به عنوان ذینفعان اصلی ایجاد پروژه ها لحاظ گردد.

نگهداری پروژه ها

- در مدت زمان اجرای ۵ برنامه عمرانی توسعه ای در کشور، حجم زیادی از پروژه ها در بخشهای مختلف از جمله راه، آب، ساختمان و کشاورزی ساخته شده اند که برای افزایش عمر مفید آنها نیاز به نگهداری دارند.
- پیشنهاد می گردد برای نگهداری تخصصی از پروژه ها، در تخصصهای لازم عوامل اجرایی تعیین و تشخیص صلاحیت گردند. ضمن اینکه برای نگهداری از این پروژه ها فهرست بها، فرمهای قراردادی، شرح خدمات و ضوابط فنی تدوین گردد.

با تشکر

پایان